

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Margity Fridovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a Mgr. Ľubomíry Kúdelovej v právnej veci žalobcu: **P.**, so sídlom **R., X.**, IČO: **X.**, proti žalovanej: **A.**, bytom **Č., X.**, o zaplatenie 22 395 Sk s príslušenstvom, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob 3/2007 zo dňa 13. februára 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob 3/2007 zo dňa 27. mája 2008 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom zo dňa 28.9.2006 č. k. 18 Cb 149/05-100 Okresný súd v Martine žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10 230 Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,13 % za každý deň omeškania zo sumy 16 200 Sk od 12.5.2004 do 5.10.2005 vo výške 10 783 Sk, zo sumy 13 200 Sk od 6.10.2005 do 9.11.2005 vo výške 600 Sk a zo sumy 10 200 Sk od 10.11.2005 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi vrátil časť súdneho poplatku zo žalobného návrhu v sume 100 Sk a upravil Daňový úrad **B.**, aby po právoplatnosti tohto rozhodnutia poukázal na účet žalobcu **P., R.**,

X., IČO: X., č. účtu X., sumu 100 Sk na vrátenie časti súdneho poplatku zaplateného kolkovými známkami v celkovej sume 1115 Sk. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 559 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že predmetom sporu je žalobcom uplatnené právo na zaplatenie sumy 16 200 Sk s príslušenstvom z titulu poskytnutého úveru, na základe zmluvy o úvere č. 5180912 zo dňa 26.3.2004 vo výške 12 000 Sk.

Vykonaným dokazovaním súd zistil, že účastníci konania uzatvorili dňa 26.3.2004 zmluvu o úvere č. 5180912, v zmysle ktorej sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanej úver v sume 12 000 Sk a žalovaná ako dlžník sa zaviazala zaplatiť žalobcovi ako veriteľovi túto sumu, zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 6000 Sk, t. j. spolu sumu 18 000 Sk, a to v 10-tich dvojtýždňových splátkach po 1800 Sk, počnúc dňom 9.4.2004 na účet veriteľa č. X., resp. v hotovosti mandatárovi. Pre prípad omeškania dlžníka s úhradou dlhu v náväznosti na body 15. a 16. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, sa zmluvné strany dohodli na splnomocnení tak, že dlžník ako splnomocniteľ udelil v zmysle § 31 a nasl. Občianskeho zákonníka splnomocnenie veriteľovi, ako splnomocnencovi, na všetky právne úkony v Stredisku cenných papierov SR, a. s. s tým, že veriteľ je oprávnený splnomocniť tretiu osobu na všetky právne úkony v Stredisku cenných papierov SR, a. s. vyplývajúce z tohto splnomocnenia, ktoré platí na dobu neurčitú. Dlžník, ako splnomocniteľ splnomocnil advokáta M., A., Z., k spísaniu notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t. j. aby v mene žalovanej uznal záväzok z predmetného úveru tak, aby notárska zápisnica sa stala vykonateľným titulom pre súdny výkon rozhodnutia, na celý majetok do výšky vzniknutej pohľadávky (resp. jej zostatku v prípade čiastočného splatenia dlhu žalovanej a jej príslušenstva). Dlžník sa zaväzuje uhradiť všetky náklady súvisiace so spísaním notárskej zápisnice. Dlžník súčasne vyhlásil, že súhlasí so Všeobecnými podmienkami pre poskytnutie úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy.

Podľa § 273 ods. 1 Obch. zák., časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na všeobecné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami, alebo odkazmi na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzatvárajúcim zmluvu známe alebo k návrhu priložené. Súd mal preukázané, že žalovaná z uvedenej čiastky 18 000 Sk

uhradila ku dňu podania návrhu iba čiastku 1800 Sk dňa 19.4.2004 a súčasne, že bola dohodnutá splatnosť dlhu pre prípad omeškania dlžníka s plnením povinnosti, ku ktorým sa zaviazal, a to splácať dlh v dohodnutých splátkach v zmysle splátkového kalendára.

Podľa čl. 04 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ak dlžník neuhradí včas dve po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, stáva sa celý dlh splatný okamžite. Podaním zo dňa 3.1.2006 žalobca zobral svoj návrh v časti zaplatenia sumy 6000 Sk späť a žiadal v tejto časti konanie zastaviť. Súd uznesením zo dňa 6.2.2006 v tejto časti konanie zastavil v súlade s ust. § 96 ods. 1, 3 OSP. Súd mal preukázané, že žalovaná si nesplnila splátkový kalendár, preto jej bolo zo strany žalobcu oznámené, že stratila výhodu splátok a stal sa splatným celý dlh naraz dňom 12.5.2004. Vzhľadom na uvedené, súd návrhu žalobcu, pokiaľ ide o zaplatenie sumy 10 200 Sk z titulu nesplateného úveru a príslušného poplatku, vyhovel.

V čl. 6 Všeobecných podmienok sa zmluvné strany dohodli, že v prípade, ak sa stane splatný celý dlh naraz v zmysle bodu 04 týchto podmienok, zaväzuje sa dlžník zaplatiť veriteľovi úrok z omeškania vo výške 0,25 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa, keď sa stal splatný celý dlh, až do dňa jeho uhradenia. Pokiaľ sa žalobca domáhal zaplatenia úroku z omeškania vo výške 0,25 % za každý deň omeškania, súd tomuto návrhu vyhovel len v časti, a to tak, že priznal žalobcovi právo na úroky z omeškania vo výške 0,13 % denne za každý deň omeškania. V danom prípade súd aplikoval ust. § 265 Obch. zák., pričom poukázal na skutočnosť, že úroková sadzba vo výške 0,25 % z dlžnej sumy, predstavuje úrokovú sadzbu 91,25 % ročne a takéto zmluvné dojednanie podľa názoru súdu odporuje poctivému obchodnému styku s poukazom na uvedené ustanovenie. Pri komplexnom posúdení všetkých okolností daného prípadu, podľa názoru súdu, primeraná výška úroku z omeškania je 0,13 % denne. Z uvedených dôvodov súd návrh žalobcu, ktorý obsahoval nárok na zaplatenie úrokov z omeškania presahujúcich 0,13 % denne, zamietol.

Súd zamietol aj návrh žalobcu v časti, ktorým sa domáhal zaplatenia nákladov za spísanie notárskej zápisnice v sume 3676 Sk a k náhrade trov exekučného konania vo výške 2399 Sk. Z obsahu plnomocenstva v zmysle zmluvy o úvere medzi povinnou – žalovanou ako splnomocniteľom a advokátom M. ako splnomocnencom, súd zistil, že žalovaná ako povinná nesplnomocnila M., advokáta na uznanie trov za spísanie notárskej

zápisnice tak, ako tomu bolo učené v notárskej zápisnici zo dňa 13.8.2004. Pokiaľ teda došlo k uznaniu splnomocnenou osobou M. istiny v sume 19 996 Sk, pričom sa uvádza, že celý vyššie uvedený dlh pozostáva z istiny nesplateného úveru, poplatku z úveru, trov právneho zastúpenia a trov za spísanie notárskej zápisnice, v tejto časti je uvedené uznanie dlhu neplatné, pretože žalovaná nesplnomocnila M. na takéto uznanie, keďže sama sa zaviazala v zmluve o úvere uhradiť všetky náklady súvisiace so spísaním notárskej zápisnice, a takisto trov právneho zastúpenia. Poukázal v ďalšom na právoplatné uznesenie Okresného súdu v Martine zo dňa 11.3.2005 sp. zn. 14 Er 189/04, Ex 1121/04, právoplatného dňa 4.5.2005, ktorým okresný súd zamietol žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v prospech oprávneného P., R., Bratislava, na základe exekučného titulu – notárskej zápisnice. Týmto právoplatným uznesením okresného súdu bolo vyslovené, že právny úkon, a to uznanie záväzku uhradiť náklady so spísaním notárskej zápisnice, je absolútne neplatný. Uvedený záväzok žalovanej znášať náklady spojené so spísaním notárskej zápisnice a trovy exekučného konania boli záväzkom smerujúcim v exekučnom konaní a v tomto konaní bol žalobca neúspešný bez viny žalovanej, keďže súdu nepreukázal opak. Neuniesol tak dôkazné bremeno svojho skutkového tvrdenia, že žalovaná má zmluvný záväzok uhradiť mu náklady za spísanie notárskej zápisnice a trov exekučného konania.

Súd priznal žalobcovi náhradu za zaslanie jednej upomienky v sume 30 Sk, a to výzvy na úhradu z 12.5.2004. Doručovanie ďalších výziev na úhradu žalobca súdu nepreukázal, preto nárok na úhradu za zaslanie týchto upomienok v sume 90 Sk zamietol.

O vrátení časti súdneho poplatku súd rozhodol podľa § 11 ods. 3, 4, 6 Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP.

Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti podal žalobca odvolanie a domáhal sa zmeny rozsudku Okresného súdu v Martine odvolacím súdom tak, že tento uloží žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi aj 0,12 % úrok z omeškania za každý deň omeškania z dlžnej sumy 16 200 Sk od 12.5.2005, zo sumy 13 200 Sk od 6.10.2005 do 9.11.2005, zo sumy 10 200 Sk od 10.12.2005 do zaplataenia, zostatok poplatku za zaslanie upomienok vo výške 90 Sk, pomernú časť trov prvostupňového konania a trovy odvolacieho konania.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, uznesením zo dňa 13.2.2007 č. k. 14 Cob 3/2007-124 konanie o odvolaní zastavil. Nariadil vrátiť žalobcovi súdny poplatok za odvolanie vo výške 1800 Sk, zaplatený prostredníctvom kolkových známok s tým, že súdny poplatok bude žalobcovi vrátený po právoplatnosti tohto uznesenia prostredníctvom Daňového úradu B. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že keďže stanovená 10-dňová lehota na zaplataenie súdneho poplatku je upravená v § 10 ods. 1 Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, ktorého ustanovenie má hmotnoprávny charakter, je pre zachovanie lehoty rozhodujúce, aby kolkové známky, prostredníctvom ktorých je súdny poplatok platený, došli súdu najneskôr v posledný deň uvedenej lehoty. K vymedzeniu lehoty 10 dní od doručenia výzvy ako lehoty hmotnoprávnej, odvolací súd poukázal na ust. § 9 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, ktoré upravuje platobné miesto, ktoré má súvis pri vyhodnotení, či sa súdny poplatok zaplatil riadne a včas. Konštatoval, že súdny poplatok je zaplatený kolkovými známkami v deň, kedy sú kolkové známky odovzdané príslušnému súdu. V danom prípade krajskému súdu bola doručená výzva na zaplataenie súdneho poplatku spolu s nalepenými kolkovými známkami dňa 30.1.2007. Keďže posledným dňom lehoty na zaplataenie súdneho poplatku bol 29.1.2007 (pri doručení výzvy žalobcovi dňa 19.1.2007), súdny poplatok za odvolanie v zákonom stanovenej lehote zaplatený nebol. Krajský súd preto konanie podľa § 10 ods. 1 Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov zastavil. O vrátení súdneho poplatku rozhodol v zmysle ust. § 11 ods. 3, 4, 6 tohto zákona. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 146 ods. 2, veta prvá OSP.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote dovolanie žalobca v zmysle § 241 ods. 2, písm. a/ OSP a namietal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 OSP, konkrétne s poukazom na ust. § 237, písm. f/ OSP, t. j. že sa mu ako účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Uviedol, že sa nestotožňuje s názorom krajského súdu, že lehota 10 dní na zaplataenie súdneho poplatku má hmotno-právny charakter. V predmetnom prípade žalobcovi bola výzva na zaplataenie súdneho poplatku skutočne doručená 19.1.2007, žalobca nalepil kolkové známky v požadovanej výške a predmetnú výzvu spolu s vyjadrením dňa 26.1.2007 odposlal cestou Slovenskej pošty, a. s. súdu. Tým, podľa jeho názoru, splnil povinnosť uhradiť požadovaný súdny poplatok

za odvolanie v stanovenej 10-dňovej lehote. Lehota 10 dní je, podľa jeho názoru, lehotou sudcovskou. Žalobca ešte pred vydaním a doručením uznesenia o zastavení odvolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, predmetný poplatok uhradil tak, ako to konštatuje odvolací súd vo svojom rozhodnutí. V tejto súvislosti poukazuje na ust. § 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch. Namietal, že krajský súd pochybil, pretože nemal vydať rozhodnutie o zastavení odvolacieho konania, ale po nezaplatení súdneho poplatku žalobcom v stanovenej lehote, mal vrátiť spis súdu prvého stupňa, ktorý by rozhodol vo veci a voči rozhodnutiu, ktorého by bolo prípustné odvolanie. Tým, že krajský súd vo veci sám rozhodol a účastníka poučil o tom, že voči jeho rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie, odňal žalobcovi ako účastníkovi konania právo na podanie opravného prostriedku, čo je v rozpore so zásadou dvojstupňového konania pred súdmi. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 OSP), po preskúmaní procesných podmienok podľa § 236 a nasl. OSP dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP). Podľa § 237, písm. f/ OSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Prípustnosť dovolania však nie je založená už tým, že dovolateľ príslušnú vadu konania tvrdí, ale až zistením, že konanie takouto vadou skutočne trpí. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorý znemožnil účastníkovi realizáciu procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237, písm. f/ OSP významná, sa pritom jedná len vtedy, ak išlo o postup nesprávny. Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti o vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ (§ 5 ods. 1, písm. a/ Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov). Podľa § 10 ods. 1 tohto zákona, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania, odvolania alebo dovolania, súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote desiatich dní od doručenia výzvy, ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Podľa § 14 tohto zákona,

na konanie vo veciach poplatkov, ak tento zákon neustanovuje inak, platí primerane Občiansky súdny poriadok. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, účinného od 1.7.2007, na počítanie lehôt podľa tohto zákona sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Lehota vymedzená v § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch je lehotou procesnoprávnou. Argumentom pre priznanie procesného charakteru tejto lehote je fakt, že ide o poplatok za konanie pred súdom, ktoré je ako celok upravené Občianskym súdnym poriadkom. Je tu teda daná súvislosť s civilným procesom. V náväznosti na to, potom aj lehoty by mali byť v súlade s ustanoveniami procesného poriadku. Ak teda má byť súdny poplatok zaplatený v lehote, postačí podanie s kolkami odovzdať na prepravu v tejto lehote (t. j. 10 dní od doručenia výzvy) orgánu, ktorý má podanie doručiť, resp. dať v lehote príkaz banke alebo podať na súde.

Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca si s podaním odvolania svoju poplatkovú povinnosť nesplnil. Následne bol krajským súdom postupom podľa zákona č. 71/1992 Zb. vyzvaný, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy zaplatil súdny poplatok za odvolanie vo výške 2000 Sk (položka 2, písm. a/ Sadzobníka o súdnych poplatkoch). Súčasne bol poučený o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku. Výzva súdu zo dňa 18.1.2007 bola žalobcovi doručená dňa 19.1.2007. Žalobca kolkové známky v súdom požadovanej výške a predmetnú výzvu spolu s vyjadrením dňa 26.1.2007 podaním na pošte zaslal súdu. Krajskému súdu bola doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku s nalepenými kolkovými známkami dňa 30.1.2007. Posledným dňom lehoty na zaplatenie súdneho poplatku bol deň 29.1.2007. Pokiaľ teda žalobca súdny poplatok v kolkových známkach v požadovanej výške odovzdal na prepravu dňa 26.1.2007, zaplatil ho v lehote (t. j. v lehote 10 dní od doručenia výzvy).

Nemožno však súhlasiť s tvrdením dovolateľa, že zastaviť odvolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za odvolanie, mal v danom prípade prvostupňový súd. Podľa § 211 ods. 2 OSP (účinného od 1.9.2005 do 30.6.2005), odvolací súd odstraňuje vady odvolania vrátane výzvy na zaplatenie súdneho poplatku. V odvolacom konaní sa poplatok platí na účet súdu, ktorý rozhoduje o odvolaní (§ 9 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch, účinného v čase podaného odvolania). Podľa § 10 ods. 3 zákona č. 621/2005 Z. z. (účinného od 1.1.2006), ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych

poplatkoch v znení neskorších predpisov platí, že uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku zruší po splnení zákonnej podmienky príslušný súd. Z uvedeného vyplýva, že v situácii, kedy o súdnych poplatkoch rozhodujú odvolacie súdy, odpadá „tretia“ lehota na zaplatenie, t. j. odvolacia lehota voči uzneseniu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. V danom prípade postup krajského súdu bol správny, pretože o zastavení odvolacieho konania rozhodol príslušný súd, ktorý súdny poplatok za podanie odvolania vyrubil.

Dovolací súd preto napadnuté uznesenie podľa § 243b ods. 1 OSP zrušil a podľa odseku 2 tohto ustanovenia vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

O trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí o veci samej (§ 243d ods. 1 OSP).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 27. mája 2008

**JUDr. Margita F r i d o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: